

**Vejledning til ansøgning om støtte
fra
puljen Udgående og rummelig stofmisbrugsbehandling til de
allermest udsatte borgere med stofmisbrug
§ 15.75.26.40**

Ansøgningsfrist d. 11. november 2013 kl. 12.00

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Indledning	2
2	Projektets målgruppe og baggrund for puljen	2
3	Puljens formål.....	3
4	Forventede mål og resultater.....	3
5	Ansøgerkreds	4
6	Projektperiode	4
7	Puljens anvendelsesområde: Udgående og rummelig stofmisbrugsbehandling til de allermest udsatte stofmisbrugere.....	4
8	Kriterier for tildeling af støtte.....	4
8.1	Krav til beskrivelse af projektet.....	4
8.2	Krav til proces om kvalificering af ansøgningsmateriale	5
8.3	Krav til dokumentation.....	6
9	Køn skal tænkes ind i projekterne (Ligestillingsvurdering).....	6
10	Tilskudsberettigede udgifter.....	6
11	Der kan ikke søges tilskud til.....	7
12	Praktiske oplysninger.....	7
12.1	Budget.....	7
12.2	Regnskabsaflæggelse.....	8

1 Indledning

I oktober 2012 blev der lanceret et udspil på stofmisbrugsområdet ”Bedre kvalitet i Stofmisbrugsindsatsen”, den såkaldte stofmisbrugspakke. Udspillet indeholder en række initiativer målrettet den sociale stofmisbrugsbehandling. Stofmisbrugspakken skal samlet set bidrage til at løfte kvaliteten af den sociale stofmisbrugsbehandling gennem brug af viden og metoder, der har en dokumenteret effekt for borgerne og samtidig er formålet at sikre en helhedsorienteret social indsats og opfølgning på den enkelte borger.

Denne ansøgningspulje vedrørende Udgående og rummelig stofmisbrugsbehandling til de allermest udsatte stofmisbrugere indgår som initiativ 8 i stofmisbrugspakken.

Aarhus og Odense kommuner er inviteret til at deltage i initiativet. Der er samlet 7,0 mio. kr. til fordeling i projektperioden 15. november 2013 til 31. december 2016. Hver af kommunerne kan søge om 150.000 kr. i 2013, og 1.116.936 kr. i 2014, 2015 og 2016.

2 Projektets målgruppe og baggrund for puljen

Der findes en gruppe af borgere med et blandingsmisbrug kombineret med komplekse sociale og sundhedsmæssige problemer, som, på trods en høj belastningsgrad (målt i ASI) i forhold til såvel misbrug som andre sociale og sundhedsmæssige problemstillinger, ikke eller kun i begrænset omfang benytter de eksisterende behandlingstilbud.

Målgruppen vil have en høj belastningsgrad målt i ASI og vil typisk have en kombination af et blandingsmisbrug og sociale og sundhedsmæssige problemstillinger som følge af et mangeårigt misbrug. Dette kan bl.a. dreje sig om en ringe sundhedstilstand, følgesygdomme, et spinkelt forsørgelsesgrundlag, en ustabil boligsituation, et spinkelt netværk og for nogle kriminalitet og (ubehandlede) psykiske problematikker. Gruppen omfatter borgere, hvor misbruget har en intens karakter og er præget af risikovillighed og hvis livsstil og døgnrytme kan være kaotisk og turbulent. En del af målgruppen har begyndt deres stofbrug i de tidlige teenageår. Det sociale netværk er for de flestes vedkommende præget af misbrug.¹ Målgruppen har ingen eller begrænset kontakt med stofmisbrugsbehandlingen. Ustabilt fremmøde og konfliktfyldt adfærd kan føre til afbrydelser i behandlingen, ligesom de rammer og forventninger, der er knyttet til behandlingen kan være vanskelig for målgruppen at indgå i, eller de kan opleve, at behandlingen ikke i tilstrækkelig grad matcher deres behov, udfordringer og ressourcer.

Målgruppen er således borgere, hvor følgende forhold alle er til stede:

- Tilhører målgruppen for social stofmisbrugsbehandling efter SEL § 101.
- Har et blandingsmisbrug af intens karakter.
- Har komplekse sociale problemer med en høj belastningsgrad på minimum tre af følgende områder: fysisk og/eller psykisk helbred, økonomi, kriminalitet samt familie- og sociale relationer. Den samlede belastningsgrad skal svare til en ASI-score på minimum 0,5.
- Benytter ikke eller kun i begrænset omfang de eksisterende stofmisbrugsbehandlingstilbud.
- Oplever sig besværet af sin aktuelle situation.

Undersøgelser peger på, at denne gruppe af borgere har brug for opsøgende og udgående behandlingstilbud med mere rummelige og fleksible arbejdsgange samt bedre tilgængelighed for målgruppen i de eksisterende behandlingstilbud². Samtidig peger undersøgelserne på behovet for, at indsatserne er målrettet borgerens

¹ Maren Sørensen m.fl. *Den sociale misbrugsbehandling. Brugerne og de pårørendes perspektiv* (2009). SFI; *Narkosituationen i Danmark 2012*. Sundhedsstyrelsen; *Undersøgelse om socialt marginaliserede borgere med blandingsmisbrug* (2013). Rambøll for Socialstyrelsen

² Margaretha Järvinen, m.fl. (2008) *Skadesreduktion i praksis. Behandlingstilbud til opiatmisbrugere i København*. SFI
Lars Benjaminsen m.fl. (2009). *Den sociale stofmisbrugsbehandling i Danmark*. SFI
Undersøgelse om socialt marginaliserede borgere med kaotisk blandingsmisbrug. (2013) Rambøll for Socialstyrelsen

samlede belastningsgrad, således at et bredt udsnit af hjælpesystemet (fx sundhedstilbud, bolig, forsørgelsesgrundlag og netværk) inddrages i såvel behandlingen som opfølgningen på behandlingen.

Der findes ingen samlet estimering på målgruppens størrelse. En del borgere i målgruppen vil ikke være kendt i behandlingssystemet. Socialstyrelsen skønner, at målgruppen på landsplan ligger mellem 2.000-5.000 borgere, hvoraf mellem to-tredjedele og tre-fjerdedele skønnes at være mænd. Skønnet baserer sig på følgende opgørelser: Antal borgere med et kaotisk blandingsmisbrug³, antal hjemløse⁴, antal narkotikarelaterede dødsfald⁵, antal aktive injektionsmisbrugere og antal borgere i metadonbehandling⁶.

3 Puljens formål

Formålet med puljen er på overordnet niveau at få udviklet en virkningsfuld model for stofmisbrugsbehandling til de aller mest socialt udsatte borgere med stofmisbrug, som kan anvendes i fremadrettet praksis i andre kommuner.

På målgruppeniveau er formålet, at målgruppen i højere grad opnår stabilisering, reduktion eller ophør med brug af illegale stoffer og opnår en mere stabil situation samlet set. Stofmisbrugsbehandlingen bidrager til, at målgruppen i videst muligt omfang genvinder, udvikler eller vedligeholder deres funktionsevne, så de i højere grad oplever at have kontrol over og indflydelse på eget liv og egen hverdag.

Dette opnås ved, at målgruppen med modellen oplever, at stofmisbrugsbehandlingen er mere tilgængelig, at behandlingen i højere grad opleves at matche deres behov, udfordringer og ressourcer, og at de påbegynder og fastholder stofmisbrugsbehandlingen, så længe de har et behandlingsbehov.

4 Forventede mål og resultater

Der iværksættes en modeludvikling af udgående og rummelig stofmisbrugsbehandling i to projektkommuner. Målet er, at der gennem projektet udvikles en modelbeskrivelse med følgende to overordnede elementer:

- En opsøgende og udgående stofmisbrugsbehandlingsindsats.
- Etablering af mere fleksible rammer for benyttelse af eksisterende tilbud på behandlingscentret.

Rammer, indhold og proces for modeludviklingen er beskrevet nærmere i vejledningens punkt 7 og 8 samt i den overordnede modelbeskrivelse, der indgår som bilag til vejledningen.

Der er opstillet følgende mål og resultater for projektet:

- I alt 200 borgere påbegynder og fastholder stofmisbrugsbehandling efter modellen.
- Målgruppen, som indgår i projektet, (re)etablerer og fastholder i højere grad behandling for deres misbrug, så længe de har et behandlingsbehov, herunder nødvendig substitutionsbehandling.
- Målgruppen, som indgår i projektet, oplever en mere tilgængelig misbrugsbehandling, herunder at det er mere enkelt at påbegynde og gennemføre behandling.
- Målgruppen som indgår i projektet oplever at få en relevant motiverende og støttende stofmisbrugsbehandling og anden relevant støtte og/eller behandling, der matcher deres behov, udfordringer og ressourcer.
- Målgruppen, som indgår i projektet, opnår et resultat af stofmisbrugsbehandlingen i form af stabilisering eller reduktion af stofforbrug eller stoffrihed.
- Målgruppen, som indgår i projektet, får reduceret belastningsgraden på de øvrige områder, de er belastet. Dette kan være i forhold til fysisk og/eller psykisk helbred, økonomi, kriminalitet samt familie- eller sociale relationer.

³ *Undersøgelse om socialt marginaliserede borgere med kaotisk blandingsmisbrug.* (2013) Rambøll for Socialstyrelsen

⁴ Lars Benjaminsen m.fl (2013). *Hjemløshed i Danmark 2013. National kortlægning.* SFI.

⁵ *Narkotikasituationen i Danmark 2012* (2012). Sundhedsstyrelsen

⁶ Ibid.

I projektets indledende fase afholdes en forandringsteoriworkshop med hver projektkommune, hvor størrelsen på målgruppen i hver kommune estimeres og der fastlægges succeskriterier for de enkelte mål og resultater.

5 Ansøgerkreds

Socialministeriet inviterer Odense og Århus kommune til at søge om deltagelse i modeludviklingen. For at opnå et tilstrækkeligt grundlag for modeludviklingen, er det nødvendigt med en vis målgruppevolumen og den samlede målgruppe skal derfor udgøre mindst 200 borgere.

6 Projektperiode

Midlerne skal anvendes i perioden 15. november 2013 til 31. december 2016.

7 Puljens anvendelsesområde: Udgående og rummelig stofmisbrugsbehandling til de allermest udsatte stofmisbrugere

Modellen indeholder to overordnede elementer:

- En udgående stofmisbrugsbehandlingsindsats til de allermest udsatte borgere med stofmisbrug
- Etablering af mere rummelighed i rammerne for benyttelse af de eksisterende tilbud på behandlingscentret

Modeludviklingen foregår i fire skridt. Som udgangspunktet for modeludviklingen er der udarbejdet en overordnet modelbeskrivelse baseret på aktuelt bedste viden fra forskning og praksis, som ramme for det videre arbejde (se modelbeskrivelse).

1. Første skridt i modeludviklingen er, at den overordnede modelbeskrivelse konkretiseres til en foreløbig modelbeskrivelse, hvor kerneelementer, rammer og krav er operationaliseret. Se afsnit 8.2 for proces for dette.
2. Andet skridt er, at projektkommunerne følger den foreløbige modelbeskrivelse det første år af projektperioden.
3. Tredje skridt er, at erfaringerne med modellen vurderes af projektkommunerne, følgegruppen, evaluator og Socialstyrelsen og på baggrund heraf fastlægges modellen, som projektkommunerne følger de næste to år.
4. Fjerde skridt i udviklingen er, at der på baggrund af den samlede evaluering af modellen udarbejdes en endelig modelbeskrivelse med tilhørende implementeringsguide.

Målet er, at den overordnede modelbeskrivelse gennem projektperioden udvikles til en endelig modelbeskrivelse for en virkningsfuld stofmisbrugsbehandling til de allermest udsatte borgere med stofmisbrug, som kan anvendes i fremadrettede indsatser til målgruppen.

Socialstyrelsen varetager projektledelsen af projektet, der indgår som initiativ 8 i stofmisbrugspakken, der er organiseret som et samlet program. Udover Socialstyrelsen og projektkommunerne indgår følgende aktører i projektets organisering: Evaluator, en eller flere aktører, der varetager kompetenceudvikling for relevante medarbejdere i projektkommunerne, samt faglig følgegruppe.

8 Kriterier for tildeling af støtte

8.1 Krav til beskrivelse af projektet

Det er en forudsætning for at få støtte fra puljen, at *projektets formål ligger indenfor puljens formål samt at projektet er udformet i overensstemmelse med den overordnede modelbeskrivelse, der udgør rammen for indsatsen*. Den overordnede modelbeskrivelse indgår som bilag til denne puljeansøgning.

Ved fordeling af støtte til projekterne vil der blive lagt vægt på:

1. At projektets **formål** er beskrevet. I projektets formål beskrives hvilket problem projektet skal løse for målgruppen, og hvilken forandring det skal medføre for målgruppen. Det er centralt, at det sandsynliggøres, hvordan projektet medvirker til at fremme puljens formål.
2. At projektets **målgruppe** er beskrevet kort og præcist. Beskrivelsen skal indeholde følgende oplysninger:
 - Hvor mange vurderes at være i målgruppen på årsbasis?
 - Hvor mange fra målgruppen forventes at være omfattet af projektet på årsbasis?
 - Hvor stor vurderes den årlige tilgang og afgang at være for målgruppen, der indgår i projektet?
 - Er der relevante undergrupper - er der fx særlige kønsmæssige, aldersmæssige, etniske eller andre perspektiver, der skal tages højde for i projektet?
 - En beskrivelse af målgruppens særlige udfordringer og belastningsgrad i relation til misbrug, social og sundhedsmæssige problematikker.
 - En beskrivelse af målgruppens særlige udfordringer ved at indgå i de eksisterende behandlingstilbud i kommunen.
3. At det er beskrevet, hvordan **målene/resultaterne** nås – dette med baggrund i den overordnede modelbeskrivelse. Beskrivelsen skal indeholde følgende oplysninger:
 - Hvordan den overordnede modelbeskrivelses grundprincipper operationaliseres.
 - Hvordan den overordnede modelbeskrivelses kernekomponenter operationaliseres, herunder både i relation til den udgående behandlingsindsats og til etablering af mere rummelighed i de eksisterende rammer for tilbud på behandlingscentret.
 - En beskrivelse af sammenhængene mellem aktiviteterne, og hvordan aktiviteterne bidrager til at opnå målene.
 - En beskrivelse af særlige udfordringer ved operationalisering og implementering af kernekomponenter.
4. At projektets **organisation og ledelse** er beskrevet. Med udgangspunkt i den overordnede modelbeskrivelse beskrives projektets organisationsstruktur og opgavefordeling. Beskrivelsen skal indeholde følgende oplysninger:
 - Organisationsstruktur, ledelse og opgavefordeling, herunder forankring af projektet og fordeling af ansvar.
 - Hvordan samarbejdet med relevante samarbejdspartnere struktureres, så det understøtter projektets formål og mål.
 - En tilkendegivelse af ledelsesmæssig opbakning til projektet på tværs af det sociale myndighedsområde, misbrugsbehandling samt det sundhedsfaglige område.
 - Medarbejderkompetencer i projektet, herunder antal og sammensætning af kompetencer.
5. At videreførelse af projektets aktiviteter efter tilskudsperiodens udløb er beskrevet, herunder bl.a. muligheder for forankring og sammenhæng med kommunens politik på området og øvrige tilbud.

8.2 Krav til proces om kvalificering af ansøgningsmateriale

Ansøgningen til puljen Udgående og rummelig stofmisbrugsbehandling til de allermest udsatte stofmisbrugere foregår i tre faser.

- 1) Indsendelse af ansøgningsmateriale med projektbeskrivelse ud fra kravene specificeret under punkt 8.1, med ansøgningsfrist **11. november 2013**. Ansøgningen skal være politisk forhåndsgodkendt/godkendt af socialchefen.
- 2) Afholdelse af en heldagsforandringsteoriworkshop i hver af de to kommuner, hvor projektbeskrivelsen kvalificeres. Deltagere i workshoppen er relevante ledere, medarbejdere og samarbejdspartnere. Workshoppen planlægges i samarbejde med Socialstyrelsen, som faciliterer dagen. Workshoppen afholdes ultimo november 2013.
- 3) På baggrund af forandringsteoriworkshoppen udarbejder kommunerne en revideret projektbeskrivelse inkl. aktivitetsbeskrivelse og revideret budget. Fristen for indsendelse af den reviderede projektbeskrivelse med dokumentation for politisk godkendelse af kommunens deltagelse i initiativet er **31. januar 2014**.

Den overordnede modelbeskrivelse udgør rammen for udformning af projektet, og det er en forudsætning for støtte, at projekter ligger indenfor denne ramme.

Projektkommunerne er forpligtet på de aftaler, der indgås på baggrund af ansøgningsmaterialet. Overordnet indebærer dette følgende i relation til modeludviklingen:

- Organisering af indsatsen jf. specifikationerne i den overordnede modelbeskrivelse, herunder etablering af et formelt, struktureret samarbejde med relevante samarbejdspartnere.
- Levering af stofmisbrugsbehandling og/eller stabiliserende støtte i overensstemmelse med grundprincipperne og kernekomponenterne i den overordnede modelbeskrivelse, herunder udgående stofmisbrugsbehandling i det miljø, målgruppen færdres, fx værested eller sundhedstilbud.
- Levering af en helhedsorienteret indsats til målgruppen, rettet mod borgerens samlede situation og problematikker.
- Behandlingscentret visiterer til projektet. Der visiteres både borgere indskrevet i kommunens misbrugsbehandlingstilbud og borgere, som ikke er indskrevet.
- Deltagelse i evaluerings- og monitoringsindsatsen.
- Deltagelse i opkvalificerings- og implementeringsaktiviteter. Opkvalificeringsaktiviteter omfatter læring og træning i modellens elementer i form af temadage og sparringsmøder. Implementeringsaktiviteter omfatter halvårlige netværksmøder for de implicerede kommuner og halvårlige møder i hver projektkommune.
- Deltagelse i projektets følgegruppemøder.

8.3 Krav til dokumentation

Projektkommunerne forpligter sig på at indgå i evalueringen af projektet samt implementerings- og kvalificeringsprocessen af modellen.

Evalueringen udføres af en ekstern evaluator og omfatter effektevaluering, implementeringsevaluering samt en økonomisk evaluering. Projektkommunerne er forpligtet på at medvirke aktivt til evalueringsarbejdet i overensstemmelse med evaluators retningslinjer. Dette vil bl.a. inkludere hyppige registreringer af resultater på målgruppeniveau og implementeringsaktiviteter samt møder og samarbejde med evaluator.

Endvidere forpligter projektkommunerne sig til at medvirke aktivt i processen omkring modeludviklingen. Dette omfatter bl.a. udarbejdelse af statusnotater til Socialstyrelsen, møder og samarbejde med Socialstyrelsen samt deltagelse i kompetenceudviklings- og implementeringsaktiviteter.

9 Køn skal tænkes ind i projekterne (Ligestillingsvurdering)

Overvejelser omkring kønspektiver skal tænkes ind i projektansøgningen. Det skal overvejes, om projektet er målrettet enten mænd eller kvinder eller begge køn og hvorledes, der tages højde for, at de metoder mm. der anvendes modsvarer de behov for målgruppen, som henholdsvis kvinder og mænd kan have. Der skal indgå overvejelser om kvinder og mænd har samme behov for hjælp og om hvordan tilbuddet tilrettelægges på en måde, der gør det muligt for både kvinder og mænd at få udbytte af det. Endelig skal der skal tage stilling til, om projektet bidrager til reel ligestilling mellem mænd og kvinder.

10 Tilskudsberettigede udgifter

1. Lønudgifter til aflønning af medarbejdere i projektet. Lønniveauet må ikke være højere end det, der er aftalt i de statslige overenskomster for tilsvarende arbejde.
2. Revisionsudgifter.
3. Lovpligtige forsikringer, herunder arbejdsskadeforsikringer.
4. Udgifter til transport i egen bil. Transportudgiften skal beregnes på baggrund af statens lave takst pr. km., jf. Moderniseringsstyrelsens Cirkulære om satsregulering for tjenesterejser. I kan finde cirkulæret og anden relevant information på Moderniseringsstyrelsens hjemmeside www.modst.dk. Taksten reguleres en gang om året og kan findes på portalens forside.
5. Udgifter til aktiviteter.
6. Mindre materielanskaffelser. Der kan ydes tilskud til materielanskaffelser indtil 50.000 kr. pr. år (f.eks. indkøb af udstyr, køkkenmaskiner eller andet inventar).
7. Andre definerede udgifter.

11 Der kan ikke søges tilskud til

1. Aktiviteter i udlandet.
2. Aktiviteter for udlændinge, som ikke er bosiddende i Danmark.
3. Materialeanskaffelser for over 50.000 kr. per år.
4. Anskaffelse af fast ejendom.
5. Anlægsudgifter (f.eks. ombygning og renovering).
6. Dækning af underskud.
7. Støtte til enkeltpersoners underhold.
8. Aktiviteter der fuldt ud er finansieret fra anden side.
9. Uddannelsesmæssige aktiviteter af frivillige. Der henvises til Uddannelsespuljen for frivillige, se www.sm.dk.
10. Aktiviteter, der ikke er målrettet mennesker med sociale problemer eller er i en svær livssituation. Dette kan fx være almindelige kulturelle og underholdende aktiviteter, idrætsaktiviteter o. lign.

12 Praktiske oplysninger

Ansøgningsfristen er 11. november 2013 kl 12.00. Efter dette tidspunkt kan ansøgninger ikke fremsendes. Når ansøgningerne er behandlet, bliver indstillingerne forelagt social-, børne- og integrationsministeren til godkendelse.

Ansøgerne kan forvente svar på ansøgningen i november 2013.

Socialfaglige spørgsmål kan stilles til Socialstyrelsen via email: lse@socialstyrelsen.dk

Spørgsmål om administration af puljen behandles af ministeriets kontor for puljestyring. Spørgsmål kan stilles via tlf. 41 85 12 00, mandag – fredag mellem kl. 10.00 – 14.00, eller e-mail: pulje@sm.dk

Ansøgningskemaet skal udfyldes elektronisk via puljeportalen. For yderligere information om brug af puljeportalen se under vejledninger på puljeportalens forside. Når ministeriet har modtaget ansøgningen vil det fremgå af status under *Min tilskudssag*.

Krav til budget og regnskab fremgår nedenfor.

12.1 Budget

I forbindelse med ansøgning om støtte fra Social-, Børne- og Integrationsministeriets puljer skal der udarbejdes budget for projekterne, der ansøges om støtte til. Til udarbejdelse af budgettet for projektet skal skabelonen *budgetskema* anvendes. Du får adgang til skabelonen for budgetskemaet, når du går i gang med at ansøge om midler fra en af ministeriets puljer eller fra puljens side. Regnearket er låst, og der kan kun indtastes data i de felter, som er markeret med gul farve. Alle formler til beregningerne er lagt i regnearket, så sammentællinger laves automatisk.

Periodiserede budgetter

For hvert projektår (12 måneder) skal der udfyldes et årsbudget. For et fireårigt projekt skal der således laves fire årsbudgetter. Udgifterne i det enkelte årsbudget skal endvidere fordeles på de måneder, hvor de enkelte udgifter forventes at falde. Hvis der fx er en ansat projektleder i projektet, opgøres lønnen som den afholdes, én gang om måneden. Er en konference en del af projektet, anføres udgiften i den/de måneder, som udgiften til konferencen forventes afholdt. Gennemsnitstal kan således ikke anvendes.

Budgettet skal indeholde en opdeling mellem lønudgifter og øvrige udgifter.

Lønudgifter skal budgetteres med antal timer og sats pr. time for ansatte medarbejdere og/eller timelønnede eksterne konsulenter mv. Lønniveauet må ikke være højere end det, der er aftalt i de statslige overenskomster for tilsvarende arbejde. I kan finde relevant information på Moderniseringsstyrelsens hjemmeside www.moderniseringsstyrelsen.dk og/eller ved henvendelse til de relevante fagforeninger.

Enhedspriser

Alle udgiftsposter skal så vidt muligt udspecificeres i antal enheder og pris pr. enhed. Hvis projektet f. eks. indebærer afholdelse af to konferencer inden for det samme projektår, og hver af konferencerne koster 100.000 kr., anføres to enheder á 100.000 kr. i den eller de måneder, hvor konferencerne og dermed udgifterne forventes afholdt.

Transportudgifter

Transportudgifter skal fordeles på følgende to udgiftsposter:

- a. Offentlig transport.
- b. Transport i egen bil, som skal budgetteres med antal kilometer og takst pr. km. Vi gør opmærksom på, at udgifter til transport i egen bil højst kan udgøre statens almindelige takst pr. km (den lave sats), jf. Cirkulære om Satsregulering for tjenesterejser. I kan finde cirkulæret og anden relevant information på Moderniseringsstyrelsens hjemmeside www.moderniseringsstyrelsen.dk. Taksten reguleres en gang om året og kan findes på www.sm.dk i afsnittet om Puljer.

Materialeanskaffelser

Med mindre særlige forhold taler derfor, kan udgiften til materialeanskaffelser som udgangspunkt ikke overstige 50.000 kr. i hvert projektår. Der bør altid udarbejdes en note til budgetposter, som vedrører materialeanskaffelser.

Noter til budgettet

Der kan udarbejdes forklarende noter til de udgiftsposter, som anføres i budgettet. Hvis en af budgetposterne fx er "Seminar", kan noten indeholde oplysninger om forventet antal deltagere, seminarets varighed (antal dage, med eller uden overnatning), pris pr. deltager, honorar til oplægsholder mv. Noter skal således dels klarlægge indholdet af den enkelte aktivitet og dels klarlægge forudsætningerne for udgiftens størrelse.

Poster som ikke kan fremgå af budgettet

Følgende poster kan ikke medtages i budgettet:

1. Uforudsigelige udgifter
2. Overhead
3. Administrationsbidrag
4. Diverse

Det er vigtigt, at følgende oplysninger angives i budgettet:

- Projektets titel
- Ansøgers identifikation (CVR-nummer eller CPR-nummer)
- Ansøgers navn og adresse

12.2 Regnskabsaflæggelse

Der skal aflægges regnskab for tilskuddet, og regnskabet skal være revisorpåtegnet.

Ved aflæggelse af regnskab, skal de budgetterede poster, der var nævnt i projektets budget svare til posterne i regnskabet.

Til udarbejdelse af regnskabet for tilskuddet **skal** der anvendes et særligt regnskabsregneark, som kan findes på *min tilskudssag* på portalen.

Regnearket er låst og der kan kun indtastes data i de felter, som er markeret med gul farve. Alle formler til beregningerne er lagt i regnearket, så sammentællinger foretages automatisk. I regnearket findes kun de poster, som fremgår af vejledningens afsnit "Tilskudsberettigede udgifter", og som fremgår af budgetskeemaet. Udover ovennævnte poster er der mulighed for at indtaste navne på fire poster, som Social-, Børne- og Integrationsministeriet har godkendt i budgettet.

- I skal kun udfylde de felter, som er relevante for jeres regnskab.
- I skal udarbejde forklarende noter til poster/udgifter i regnskabet.
- Det er vigtigt, at der i regnskabet er angivet projektets titel og journalnummer.

Regler for revision af regnskab findes på puljeportalens forside under vejledninger.